

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Állítsunk fel árszabályozó intézeteket!

Minden elfogultlan ítélő bizonynyal igen fog válaszolni ama kérdésre: Tanulhatunk-e valamit a németektől? De hogy is ne tanulhatnánk tőlük, hisz Németország a bölcsészet hazája, s az európai művelődés egyik zászlóvivője. Tanulhatunk tőlük, mert midőn nálunk a művelődés hajnala csak derengni kezdett, ott a tudományok, a szépművészetek terén már világos napfény világította meg az elméket. Németország minket megelőzött a múltban és sok tekintetben megelőz bennünket a jelenben is. De nemcsak tanulhatunk a németektől, hanem a mint a valóság is mutatja, tanulunk is tőlük, s ez utóbbi állításunkról tanúságot tesz ama sok importált cikk, a melyvel ott fenn drága hazánkat elárasztani szokták, s ama sok jaj, mely törvénykezésünk, oktatásunk és nevelésünk férfainak ajkait önkénytelenül is elhagyja.

Ez ugyan megadta neki, mondhatná valaki; először diéséri Németországot, s azután meg úgy beszél, mintha a németek legszebb elvei s vívmányai se volnának inyére. Hisz ez ellenmondás! Ugyvan, esakhogy látszólagos, mert vannak bizonyos intézmények, bizonyos törvénykezési és tanodai szabályok, melyek Németországban teljesen megállják helyüket, míg hazánkba áttöltve károsakká, veszélyesekké lehetnek. S honnan van az, hogy a mi egyik helyen jó, ugyanaz másik helyen rossz? Onnan mert a viszonyok mindenütt mások, s valamint nem találunk két teljesen hasonló embert, úgy nem találunk sehohol a földkereken oly két országot, a melyek mindenképpen: kormányzásban, kormányzási formában, törvényhozásban, törvénykezésben, társadalmi viszonyokban és sok másban megegyeznének.

S mivel e különlegességekről igen gyakran még legtekintélyesebb férfaink is megfélemlenek, innen származnak azután a napirenden levő botlások, visszavonások, foltozga-

tások, mint a minőknek csak az utóbbi évtizedben is tanúi lehetünk.

Nem mind szinarany a mi fénylik, ép azért az áttöltendő cikkekkal óvatosan kell eljárni, hogy többet ne ártsunk velök, mint a mennyit használhatnánk, mert timeo dona ferentes. — Azomban, midőn ugyanazon viszonyok, ugyanazon körülmények állanak fenn nálunk, ép úgy mint máshol; midőn ugyanazon visszaélések fordulnak elő nálunk épúgy, mint természetesen Németországban: akkor természetes, hogy a visszaélések ellen a másutt hasznosoknak bizonyult intézmények, rendszabályok áttöltői helyesen eszeleksenek.

Kinek kerülték el figyelmét ama visszaélések, melyek piacainkon már mintegy törvényeknek látszanak? Avagy vannak még olyanok, kik előtt ezek ismeretlenek? Nem hiszem, mert ország-világ tudja, hogyan szokták potom áron megvenni piacainkon a falusiak termékeit. Potom áron mondom, mert más áron el sem adhatja az az együgyű polgár ember. Ha ugyanis úgy oda nem adja termékeit, mint a mily áron kérik, úgy ott hagyják a vevők a faképnél, s ezen tartózkodó, negatív viselkedés által végre is arra kényszerítik, hogy olesó árért kell megválni a szegény embernek fáradozásának, verejtékének gyümölcsétől. Hol van itt ama szép elv — „kinek kinek a magáét“ — megvalósítva? Hol van itt a felebaráti szeretet, mely nem akar senkit sem megkárosítani, avagy ki védelmezi meg a nyomorult földművest a gazdag tulhatalmaskodása ellen? Senki. Izzad ez a szegény paraszt, s a hasznat azt más dugja zsebre.

Ez pedig sehogy sincs rendén, mert az az egyszerű falusi paraszt hus a mi husunkból, esont a mi esontunkból, szóval ép oly jó hazafi, mint akármelyik dúsgazdag nábob.

Baj ez, mely sokkal mélyebben gyökeredzik, mintsem némelyek gondolják; seb ez, mely sokkal veszélyesebb, semhogy orvosi gyógykezelés nélkül is behegedhetne. Igen, be kell

hegeszteni, meg kell gyógyítani ezt a haza tetén ütött sebet, mert különben megtörténik, hogy ma holnap sirva kereshetjük a jómódú falusi gazdát, ki ha kell, még utolsó eszpp vérét is kész hazájáért feláldozni. Segítsünk tehát míg nem késő, nyujtsunk módot, hogy az a falusi paraszt is élvezhesse fáradozásának szerzeményét. De miként lehetne piacainkat mintegy regenerálni, mely eszközök állanak rendelkezésünkre a meglevő baj megszüntetését illetőleg, mert ebben leledzik a dolog facitja.

A sok közül csak egy eszközt, csak egy célra vezető módot ajánlhatok, s ez nem volna más, minthogy állítsunk fel árszabályozó intézeteket, Németország főleg pedig a badeni nagyhercegségi városok hasonló intézeteinek mintájára. Importált cikk lesz ez is uraim! de homi viszonyaink, a piacokon előfordulni szokott visszaélések, ennek életbeléptetését sürgetik; s a nép jogos panaszai ezen cikk hasznos, szükséges volta mellett bizonyítanak.

Állítsunk árszabályozó intézeteket, a melyek kötelessége megszabni a buza, rozs, árpa, turó, vaj szóval a piaci cikkek árát, s ruházuk fel ezeket egyszersmind megtorló hatalommal s ezzel azt nyercjük, hogy a falusi nem licitáltatik agyon, s azt eszközöljük, hogy a paraszt kezei közt is maradjon a haszonnak egy része. Egy része — mondom, — mert valamint Németországban, úgy az árak megszabásában nálunk is tekintettel lehetünk s kell is, hogy legyünk, az eladóra s a másodsorban eladóra: a kereskedőre.

De ép azért, mert mindkettőre kell tekintettel lennünk, ép azért ne áldozzuk fel az előbit az utóbbinak, leben und leben lassen.

Szápen van ez kimondva, mondja magában a nyájas olvasó, esakhogy hiba van a kréta körül! Hogy, hogy?! Megfeledezett arról, hogy míg egyrésztől piacainkon az igazságos adás-vevésnek egyengeti utját, addig másrésztől meg terhet rak az egyes városok, falvak vállaira. Oh nem ez nem is lehetett szándékom.

azt hiszem az ötvösmű kiállítás is. — Nem készíti a mai iparos oly szeretettel s lelkesedéssel remek darabjait, hogy egész benső érzelm világát mintegy bele lehelje; de minék is, mikor a schablonszerű selejtes cikkek divatosabbak! . . .

Csak most veszem észre, hogy fölesaptam profétának; már pedig velem született gyengeségemnél fogva nem értek az oroszlan igéhez, még csak a divat kárhóztatásáért neheztelő szép olvasónómet sem tudnám megbékíteni, — sőt azt sem képezem, a kettő közül melyik a kevésbbé veszedelmes, — azért inkább maradok kalauz szives kísérem előtt.

A kiállítás mind amaz ötvösműveket karolja fel, melyeket ősidóktól fogva hazánkban lakott és megfordult népek vallási, háztartási, hadviselési, meg fényűzési cikkeiből a jelen korig birunk; s mig egyfelől örömmel tölt el nemzetünk hagyományos és mestersége — az ötvösség — hajdani fejlettségén, addig más felől, a történeti személyek szokásaira, fényűzésére, életmódjára vezet vissza és a szép érzés fokozatos fejlődésének megismerésére tanít. Kétségkívül legérdekesebbek s tanulmány tárgyul legértékesebbek is az őskori és népvándorlási leletek: — antik, egyiptusi, — görög, — etrusk, — római — és ázsiai készítmények, azért mi is legtöbbet ezek között a decoratív művészetek e korpus dilektújei között időzünk, hogy lássuk rajtuk a növények és állatok ezer alakban pompázó világának behatását az ember szép érzékének fejlődésére.

Azonban hogy úgy ne járjunk, mint a szekely huszár, ki lóháton panaszkodva, szitkozódva ment végig Párisban, hogy a nagy házak miatt nem láthatja a szép várost: hát majd az ezrek közül egy-egy érdekesebb tárgynál megállapodunk.

Itt van mindjárt igénytelen fekete szekrényben a nemzeti museum tulajdonát képező s régiségénél fogva tán egyik legdrágább darabja a kiállításnak: arannyal, ezüsttel kivert egyiptomi bronce korsó. — Hogy valaki azt ne higye, miszerint a jó egyiptusi a bronce

„Zalamegye“ tárcája.

H. Ilona emlékkönyvéből.

A főváros örökös zajából
Csendes helyre hozott végzeted
Ahol minden, de minden elbájol,
Mit adhat való, vagy képzelet. —
Lakásod egy szép, kis paradicsom,
Melyet angyalok népesítenek,
Hol egyik, hol másik csügg nyakadon
S ezernyi csókot adnak, vesznék.

Aggódás lép meg, ha egyik- másik
Nem oly hévvel ölel, mint szokott, —
Szempillád csakhamar könyben ázik,
De ott terem a hű férj legott:
Leeszkolja a gyöngyöző könyvét
S a jó anyát keblére zárja,
Hogy a búcsú helyett nyujtson derüt;
Hisz boldogságod az ő vágya!

Elkor aztán zongoráldhoz ülve
Játszol szomorút s vigat- elegy,
Anyai bújjal neki hevílve
Ajkadon látszik édeni meny . . .
Egy perc s tapsolva rajongnak érted
Angyalú lánykaid nevetőn.

Kü csókoljon? Nem tudja most férjed,
Szeme leányain van, meg a nőn. —

Oh ily fenséges családi kép több,
Mint a világ minden vagyoná!
Az igaz boldogság szembeültöb,
Mert csak itt van édes otthona.
Elhez hír, név, dicsőség csupán árny;
Kincs, gazdaság, minden rideg, foszlány.
Más boldogság e földön nincsen,
Csak ez, s ebben tartson meg Isten!

Bátorfi.

Az ötvös-mű kiállítás

Közli: Margó K.

A türelmes vidéki olvasó napi lapjainkban már ide s tova harmadfél hónap-óta szemléli az ötvös-mű kiállítást. Buzgó hírlapirónk egy kis archeologiai commentárral kísért katalógust adnak kezébe és szobáról szobára, szekrényről szekrényre viszik magukkal széles Magyarországot — ötvös-mű kiállítást nézni papiroson, — közbe-közbe nagyot cifrázván a megeresztett diéséri himnuszokon. — Minthogy ez utamatókból s a honfiumi érdeklődéshez intézett nagyhangú felhívásból végre is csak az sül ki, hogy nézze meg mindenki s inkább a kiállítás látogatóinak vannak szánya, — föltettem magamban: én is elvezetem azon földleimet még egyszer képzeletük fogatán az ötvösmű kiállításra adandó alkalommal, kik még bele nem fáradtak.

Mi célból is gyűjtettek össze a „Világ (?) (értsd Magyarországot) kincsei?“ Bizonyára nem azért, hogy a főváros nyomorban éhező csoportjait szemképrázató fényűzés csillogásaival enyhítse vagy gúnyolja. Korunk divatkórsága az örökkévaló kultuszát kiszorította évezerekes mezejéről; sem műparosainkat, sem közönségünket nem igen lelkesítik a nagyszerű eszmék! Legválasztékosabb műizlése van annak, ki legtöbb párisi divatlap furesaságain edzette magát; legügyesebb mester manapság az, ki legjobban s legolesóbban tudja a való szépet imitálni s — valljuk meg — legnagyobb kelete van a tarka, divatos gyári olesóságoknak.

Epen mikor divatjaink tulkapásai a tiszta stilszerűség rovására a társadalom általános izlését mintegy gyengéledővé tették rövid pár évtized alatt: legnagyobb szükségét érezzük egyedek, sőt az egész ország régi, nemesebb irányú műpari törekvéseinek. — Ez a meleg érdeklődés hozta létre ipar, — technologiai museumainkat, számos műpariskolánkat, műintézeteket, sőt

Tanuljunk a németektől. Németországban a városok és a községek egyszersmind árszabályozó intézet is. S mi akadályozhatna meg bennünket abban, hogy nálunk ne így, hanem másként valósuljanak meg ezen közhasznú intézetek. Avagy hivatalnokaink szűkkebltsége ama zátony, melyen törekvésünk hajótörést szenved? Nem, ily véleményt nem szereztünk városi tisztviselőinkről s községi előjáróinkról; mi azokat csak kivétellel olyanoknak ismerjük, kik, ha kell önzetlenül, minden önöség nélkül is tudnak áldozatot hozni; olyanoknak ismerjük legtöbbször, kik a szegény nép sorsáért iránt részvétellel viseltetnek. Nem egy új intézetről, hanem csak egy új működési tőről van itt szó, a melyen ép úgy lehet használni a hazának, mint a társadalomnak. Nem szándékunk új terhet róni a városokra, hanem a társadalom egyik legilletékesebb osztályának kezébe akarjuk letenni népünk vagyoni jólétét. Igazságot s nem hamisságot akarunk az adás-vevésben.

Freiburgban, Trybergenben a falusi ember a városokhoz el megy, ott kikiáltja a piaci árakat s ezek szerint adja el árucikkait, vagy ezen árak szerint szerzi be a szükségeseket. S ekként számíttva van ama sok visszaélés, mely a szegény falusiakat koldusbotra juttatja s rab-szolgává teszi. Nincsenek ott áldomások és parolázások, a melyek közt annyi fillér oda sira. A vevő jön, fizet s megy.

Tudom, hogy lesznek, kiknél szavaim viszatetszést fognak szűlni, de azt is tudom hogy az igazság lehet keserű, miként a beadott orvosság, de igaztalan soha sem lesz. Kíméletleneknek kell lenniük a fattyúhajtásokkal szemben, s valamit a kertész a fát nem sérti meg, ép úgy mi is szeressük az embert, de irtsuk az emberen jelentkező kinövéseket. Ecclatans példakkal szolgálhatnék piaci miseriánk bizonyítására a legközelebbi multból, azonban nem keseríteni a célo, hanem gyógyítani.

Kérve-kérem tehát az illetékes köröket, szívelejk meg szavaimat, s ha lehet, a mint lehet is, vigyék át az általam ajánlt importált cikket a gyakorlati életbe, elmélkedjenek fölötté s tudom az ige testté lesz, az eszme megvalósul. Sokat eszközünk evvel, mert egy társadalmi osztálynak kiragadjuk azáltal a koldusbotot kezéből. Ezekből is láthatja minden elfogulatlan ítélő, hogy jól lehet „negyven éves korában nő be a német feje lágya”, azért mégis lehet tőle valamit tanulni.

Scherer István

Megyénk tanügyi állapota az 1882³/₄ tanévben.

Krób Pál kir. tanfelügyelő úr a mult havi közgazgatási ülésen terjeszté be félévi jelentését az általa képviselt közgazgatási ág állapotáról.

A jelentés megyénk 1882³/₄ évi tanügyi állapotait foglalja magában, miért is azt a közönség tájékoztatása végett egész terjedelmében közöljük.

kopását akarta nemes fém veretekkel óvni, megemlítem a legtanulságosabb tulajdonságát. Fejlett tudomány-ágaink s művészettünk ősi bölcsőjében, a Nylus partjain törekedtek legelőször a külvilág megismert szépségeivel épületeiket, fénnyüzéseiket s közvetlen háztartásukat díszíteni; legrégebben készült tárgyaikon találkoznak kezdetben egyes növényi motívumok vésett mértani képeivel, mikből ugyanesak a külvilág e mozzanatainak tisztább stílusával a mai ornamentek, cirádák, arabeszkék fejlődtek. — E vázázó korszak lótsz virág, babér lomb, palma és akanthus levelek vannak karcolva primitív, de szép stílusával a betett nemes fém alá. — Noha holmi gölya fejű torz egyiptusi istenségek képezik is rajta a fő alakzatokat, mégis a görög stílust jellemző nyugodt arány, nemes egyszerűség és a rajzon előmlő erő megingatják bennem ama hitet, hogy Ptolomaeusok vagy Pharaok valamelyik ügyes kezű alattvalója karcolta ezeket.

Szomszédságában áll egy pogány római áldozati háromláb szin ezüstből; ez is a nemzeti muscuné. Nem tekintve antik becset, már csupán az anyag értéke 3000 ezüst forint. Pántok segélyével össze és szét huzható lábainak technikája akár még ma is minta lehetne hasonló eszközök készítésénél, de nevezetesebb díszítésé! Biztos kezekkel vésett állati alakzatai Róma fejlett decoratív művészetére engednek visszapiantást, ha a delphinen ülő gyermek szobrocskát, a virágból kibontakozó merész griff madarat, a Neraidát vagy a Tritonon ülő Venuszt tekintjük meg.

Nézzük meg most már a szt. miklósi edényeket. — Nem a szt. miklósi kőkorsókat értem, hanem azon népvándorlás kori ereklyéket, melyeket egy szt. mihályi (Torontal m.) oláh paraszt talált s mivel nem volt mit belé ütni, tejes köcsögnek meg tán kicsi volt, eladta a görögnek, aki Bécsbe szaladt velök. — E 14 vert arany edény (7 korsó, csészék, poharak) némelyek szerint Atilláé, mások szerint Athanarik goth királyé

Méltóságos főispán úr!

Tekintetes közgazgatási bizottság!

Szabályszerű féléves, illetőleg az 1882³/₄ik tanévről szóló jelentésem, az általam képviselt közgazgatási ág állapotáról a következőkben van szerencsém előterjesztem.

A vallás- és közoktatási miniszter úr ő nagyméltóságához fölterjesztett s általam összeállított statisztikai adatokból mindenekelőtt megakarom említeni a következőket.

A Zalamegye területén levő 568 község közül 330-ban van 402 iskola, 25-ben, az iskolákkal bíró községektől való távolság miatt iskola és iskoláztatás nincs. 213 község pedig iskolai tekintetben más községhez van csatolva. A létező iskolák között fokozat szerint van 5 polgári, 6 felső nép-, 380 elemi-, 2 alsó kereskedelmi-, 6 ovoda-, 1 szeretetház és 2 iparos tanulók iskolája, összesen 402; jelleg szerint van 10 állami-, 77 községi-, 314 telekezeti; ez utóbbiak közül 254 r. k., 20 h. h. 20 á. h. és 20 mózes vallású, összesen 402.

A tankötelesek száma volt, 6—12 éves 40577-, 13—15 éves 15217, összesen 55794-, kik vallásukra nézve a következőleg csoportosultak: rom. kath. volt 50866-, keleti gör. 5-, helv. hitv. 1605-, ág. hitv. 1100-, mózes vallású 2215 és nazarenus 3, összesen 55794.

Ezek közül a Zalamegye területén levő mindennapi iskolákat látogatta 18794 fiú, 17014 leány, összesen 35808-, Vas- és Somogy megye sőt Stajersországra járt 52 fiú 44 leány; a mindennapi iskolát látogatók főösszege 35904-, vagyis a mindennapi tankötelesek 88,483%, az ismételő iskolába járt 5455 fiú, 4437 leány összesen 9992-, vagyis az ismételő tankötelesek 65,663%; a felső nép és polgári iskolákat látogatta 458 fiú 107 leány összesen 565 vagyis az összes tankötelesek 1,011% a középiskolákat látogatta 200 tanköteles, vagyis az összes tankötelesek 0,358%; az iskolát látogató tankötelesek főösszege lesz — hozzá számítván a más megyébe iskolákat látogató tanköteleseket is — 46661 vagy is az összes tankötelesek 83,630%. — Nem látogatta e szerint az iskolát az összes tankötelesek 16,370%.

A Zalamegye területén levő iskolákat látogató 46565 tankötelesek vallásukra nézve voltak

rom. kath.	41792
görög keleti	8
helv. hitv.	1473
ágost. hitv.	987
mózes vallású	2305
összesen:	46565

Nemzetiségükre nézve a következőkép csoportosultak:

magyar	35340
német	677
vend	2907
horvát és szerb	7641
összesen:	46565

Télen nyáron járt iskolába . . . 34439
csak télen . . . 12126
Tankönyve volt . . . 43078
nem volt . . . 3489

A tanitók által vezetett mulasztási naplók szerint 1/2 napi mulasztás fordult elő 603,696; ezek közül megdorgáltatott 90394; pénzbírsággal büntetett 1644; felmentett 511658. — E mulasztásokat elkövette 22371 tanuló. — Pénzbírság befolyt 68 frt 38 kr., mely összegből iskolai könyvtárra fordított 5 frt 50 kr., szegény tanulók segélyezésére 19 frt., taneszközökre 13 frt 80 kr. és tőkésítésre 36 frt.

A mindennapi iskolából kilépett tankötelesek közül csupán olvasni tudott 4854-, írni és olvasni 4844.

A különböző fokozatu és jellegű összes népiskolánál volt alkalmazva 557 tanító, kik közül képesítve 473-, nem képesített volt 84-, rendes tanító volt 451, segéd 106; ezeken kívül tanítással foglalkozott 4 prot. lelkész, 2 rabbi és 1 nem tanító; tanítással foglalkozott e szerint 564 egyén; üresedésben volt 2 tanítói állomás.

volt. Még a tudósok sem tudják, melyik lehetett igazi gazdájuk, mert az egyik korszak ellenét hajánál fogva cipelő lovas reliefje és a magyar miszterikus vonatkozó domborművek Atilla mellett bizonyítanak: addig a még meg nem felelt göthszírű írás göth tulajdonosra enged következtetni. Annyit azonban laikus megfigyeléssel is bizonyosan állíthatunk, hogy nem egy időben készültek. Ezt bizonyítja a díszítés, bizarr keleti fel-fogással készült pár darab hinduszérű állat compositiója, mások pedig palma és akanthus ékítéssel, görög motívumok felhasználásával inkább etrusk műveknek látszanak. — Egyszerű decoratívja a maga primitív jellegével is érdekesebb a későbbi leletek és munkáknál már annál fogva is, mert a későbbi művek többnyire ismert mithologiai alakzatok, csoportozatok vagy stílszerűen fejlődött ékítványok combinációjából vannak összetett s készítőjük teljes önálló felfogás mellett is farszto ismétlést teljesít.

Az ezeket környező gyönyörű ezüst csészék a kör, huzal, csiga vagy gyűrű alaku kezdetleges ékszer mind megannyi érdekes tárgyul szolgálának képzelődésünk szemléleteinek, de sokaságuk egymást tolja háttérbe. — Vannak mégis ez apró csecsebecsék között érdekes tárgyak: a vésett ékűek. E kis domborművek valódi esodái a türelem munkájának s becsület emeli még az, hogy miniatúr szobrocskái vagy reliefjei homoruan vésettek. Képzeliük gyűrűnk kövébe legszebb ismerősünk arcképét teljes plasztikájával, ugy van fogalmunk az ötven darab kő műbecséről, melyekből arcképek, mithologiai alakok légszobrai néznek reánk.

Legszebb köztük Ráth György amethistjébe vésett női Hercules és ugyancsak amethistben egy vidám női mellkép, továbbá Pulszky antik carneolja.

Az első terem kincseit megszemléltük.

(Vége köv.)

Az alkalmazva volt 557 tanító közül szolgált 0—5 év óta 117-, 5—10 év óta 99-, 10—15 év óta 71-, 15—20 év óta 57-, 20—25 év óta 56-, 25—30 év óta 43-, 30—35 év óta 44-, 35—40 év óta 32, 40 éven felül 38.

Halálozás és átköltözés folytán 85 tanító változás fordult elő.

A 6 ovoda, 2 alsó kereskedelmi s az iparos tanoncok számára rendszeresített 2 iskola levonásával marad tisztán népiskola 392-, ezek közül saját házában van elhelyezve 374-, bérhelyiségben van 18; a tantermek száma 581-, ezek közül legalább 3,5 meter belső magasságnál többel bir 288-, kevesebbel 293; egy-egy tanulóra legalább 1 — meter térfogatnál több esik 378, kevesebb 203-nál; helyes padokkal s minden butorral bir 232-, kevesebb célszerű padokkal s butorral bir 148, az iskolai padokat helyettesítik másnemű butorok 9-ben-, rendes pad lóca vagy asztal nincs 3-ban.

Faiskola van összesen 220-, iskolai kert 74-, testgyakorlótér 39.

A tekintetes közgazgatási bizottságnak a faiskolák berendezésére vonatkozó több rendbeli határozata folytán, az illető községek nagyobb figyelmet fordítanak azok bekerítésére és berendezésére. Addig is, mig az illető szolgabíró uraktól az e részbeni jelentések mind beérkeznek, a mikor a faiskolák állapotáról külön jelentést fogok tenni, szabad legyen megemlítenem, hogy különösen a nagy-kamizsai járásban kellő ügybuzgósággal fogtak hozzá a községek a faiskolák rendezéséhez.

Az iskolák e következő taneszközökkel voltak felszerelve: használatban volt 702 fekete tábla-, a beszéd és értelem gyakorlatokhoz 73 szemléleti kép gyűjtemény-, 348 fali olvasó tábla gyűjtemény-, 286 számoló gép-, 382 Magyarország-, 99 osztrák magyar monarchia, 278 Europa, 91 föld öt részének térképe, 326 földgömb, 236 természetrajzi-, 79 természetani-, 43 rajz és szépi-rási gyűjtemény-, 91 tanítói és ifjúsági könyvtár és 19 testgyakorló eszköz gyűjtemény.

Az iskolák évi jövedelme volt készpénzben 225,465 frt., terményekben pénzértékre véve 111145-, összesen 336610 frt. E jövedelem származott 1108889 frt értékű ingatlan vagyomból, melynek jövedelme volt 52103 frt., 4 579 frt tőkéből, melynek kamata volt 2729 frt., tandíjből 48106-, állami segélyből 61606 frt., községi segélyből 74123 frt., egyházi segélyből 86297 frt., egyéb forrású jövedelemből 10646 frt., összesen 336610 frt. E jövedelem fordított: rendes tanitók fizetésére 214091 frt., segéd tanitók fizetésére 36568 frt., fűtés, tisztogatás-és javításokra 24493 frt., tantermek felszerelésére 3031 frt., szegény gyermekek segélyezésére 2823 frt., vegyes kisebb szükségletekre 9626 frt., tőkésítés, vásárlás és építkezésekre 45978 frt., összesen 336610 frt. Ez összeget az iskolákat látogató tanulók számával 46365-el megosztva kitéjük, hogy az 1882³/₄ik tanévben a népiskola keretéhez tartozó iskolák növendékeinek oktatása egyenként 7 frt 26 krba került.

Az 1882³/₄ik tanév folyamán rendszeresített 3 új iskola és pedig a keszthelyi zárdá-, a bodorfai r. k. és sójtöri mózes magán iskola; megszűntek a csáktornyai és alsó-domborui mózes és kozmadombjai r. kath. iskolák; — új iskolaház épült Batykon, Cserencsözön, Galambokon, Gelse-Szigeten, Kövesden, Szabarban és Szent-györgyvölgyön; — a tantermek száma szaporodott 13-al-, a tanítói állomások száma 12-vel.

1869-től 1884-ig — az időközben megszűnt iskolák leszámitásával 72 iskola rendszeresített egészen újból, — új iskolaház épült 100-, a tantermek száma szaporodott 202-, új tanítói állomás szerveztetett 170.

A tanítási nyelv volt és pedig tisztán magyar 342 iskolánál-, ezek közül 8 állami-, 66 községi-, 212 rom. kath., 20 helv. hitv., 19 ág. hitv., 16 mózes és 1 magán; tisztán horvát 11 r. k. iskolánál-, német magyar 6 iskolánál-, ezek közül 3 r. k., 1 ág. hitv. és két mózes; tót illetőleg vend magyar 9 iskolánál-, ezek közül 1 állami és 8 rom. kath.; horvát magyar 24 iskolánál-, ezek közül 1 állami, 3 községi és 20 rom. kath., más három nyelvű 1 községi iskolánál.

A közoktatási törvényben előirt tantárgyak oktatásában e következő általános eredmény érteket el és pedig: hit és erkölestan tanított 392 iskolánál-, 158 jeles, 133-ban jó és 101-ben csekély eredménnyel; az írás tanított 392 iskolánál-, 148-ban jeles-, 186-ban jó és 58-ban csekély eredménnyel; a polgári ügyiratok szerkesztése tanított 135 iskolánál-, 40-ben jeles-, 64 jó és 31-ben csekély eredménnyel; az olvasás tanított 392 iskolánál-, 155-ben jeles-, 188-ban jó és 49-ben csekély előmenetellel; a fejszámvetés tanított 339 iskolánál-, 149-ben jeles, 140-ben jó és 50-ben csekély előmenetellel; a jegyszámvetés tanított 392 iskolánál-, 145-ben jeles-, 177-ben jó és 70-ben csekély előmenetellel; az anyanyelv tanított 334 iskolánál-, 120-ban jeles-, 161-ben jó és 53-ban csekély előmenetellel; a beszéd és értelem gyakorlatok előadattak 352 iskolánál-, 113-ban jeles, 141-ben jó és 98-ban csekély előmenetellel; a hazai földrajz tanított 380 iskolánál-, 75-ben jeles-, 234-ben jó és 71-ben csekély eredménnyel; a hazai történelem tanított 374 iskolánál-, 111-ben jeles-, 157-ben jó és 106-ban csekély előmenetellel; az általános földrajz és történelem tanított 232 iskolánál-, 84-ben jeles-, 117-ben jó és 31-ben csekély eredménnyel; a természettan tanított 164 iskolánál-, 55-ben jeles-, 75-ben jó és 34-ben csekély eredménnyel; a természetrajz tanított 247 iskolánál-, 68-ban jeles-, 101 jó és 78-ban csekély eredménnyel; a gazdasági és kerézeteti gyakorlatok tanítottak 250 iskolánál-, 67-ben jeles-, 94-ben jó és 89-ben csekély eredménnyel; a polgári jogok és kötelességek tanítottak 246 iskolánál-, 50-ben jeles-, 156-ban jó és 40-ben csekély eredménnyel; az ének tanított 367 iskolánál-, 121-ben jeles-, 173-ban jó és 73-ban csekély előmenetellel; a testgyakorlatok tanítottak 161 iskolánál-, 45-ben jeles-, 80-ban jó és 36-ban csekély eredménnyel; a rajz és szépi-rás tanított 101 iskolánál-, 32-ben jeles-, 51-ben jó és 18-ban csekély eredménnyel; a női kézi munkák ta-

rolné, Weiser Józsefné, Rozenfeld Adolfné, Szukits Nándorné, id. Fesselhoffer Józsefné, Guttmann Simonné, Löwinger Friderika, Schertz Albertné, Koch Mihályné, Zadubánszky Lajosné; póttagok: Erdődy Lajosné, Donáth Lajosné és ifj. Fesselhoffer Józsefné.

Adomány. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a tapolczai gazdasági felső népiskolának legközelebb 100 frtot utalványozott gazdasági szerek beszerzésére, azonkívül hat darab gazdasági könyvvel és a „Gazdasági szemle” 1884. évfolyamával ajándékozta meg nevezett tanintézetet.

Gyászír. Vettük a következő gyászjelentést: Szomorodott szívvel jelentik alulírottak szeretett férj-, apjuk-, ipjuk-, nagyapjuk- és testvérjüknek Deutsch Manó-nak élete 72-ik évében 1884. április hó 27-én reggeli 3 órakor hosszas betegség után véglegvengülésben történt gyászos kimúlását. Az elhunytnak hült tetemei április hó 29-én d. e. 10 fogtak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Zala-Egerszeg, 1884. évi április hó 27-én. Béke, áldás és szeretet legyen felette! Özv. Deutsch Manóné szül. Löbl Babetta mint az elhunyt neje. Gyermekai: Babetta, Paula, Róza, Hedvig, Odón, Ferenc, Albert, Izidor, és Stern Lipót. Unokái: Fischer Janka, Miksa, Lajos, József, Frigyes, Gránitz Janka, Olga, Zlata, Blau Janka, József, Schütz Frigyes, Selin, Gránitz Janka, Géza. Vejei: Fischer Lipót, Gránitz Ignác, Schütz Sándor, Blau Sándor, Gránitz Vilmos. Testvérei: Gránitz szül. Deutsch Nina, Deutsch Dávid.

Köszönetnyilvánítás. Tek. Botka Ferencz ur a novai jár. szogabirója a Lentiben befolyt büntetés pénzeket, úgy fuvar és napidíjat összesen húsz o. é. frtot a helybeli önk. tiszoltó egyletnek volt kegyes adományozni. Miért is az „Egylet” nevében, foadja hálás köszönetemet. Kelt Lentiben 1884. április 30-án. *Saly Sándor* egyleti jegyző.

Új gyógyszerárak megyénkben. A megyei közegészségügyi bizottság április 29-én újra alakulván, dr. Horváth Károly ur elnöke alatt a Zala-Lövön és Kottori, illetve Alsó-Domborun felállítani tervezett gyógyszerárak ügyét tárgyalta. A zala-lövői gyógyszerárak mielőbbi felállítását a közegészségügy érdekében szükségesnek találván, pártolótól terjesztte a törvényhatósági közgyűlés elé; de a Kottoriban felállítani tervezett gyógyszerár ügyét nem pártolja, hanem a helyett Fiszter Antal légrádi gyógyszerésznek saját kérelme folytán megengedőnek véleményezi, hogy Alsó-Domborun fiók gyógyszerárt állítsanak fel.

Magyar női szépségeink albuma. Az orsz. kiállítás XXI. csoportjának egyik föltötte érdekes és ritka kiállítású tárgyát fogja képezni a diszalbum, melyet Ellinger Illés, azelőtt Borsos m. kir. udvari fényképész fog kiállítani. Ez az album tartalmazni fogja magyarországi szép nőink arcképeinek mennél teljesebb és szebb sorozatát Makart alakú színezett mellképekben. Hogy a gyűjtemény mennél érdekesebb és tökéletesebb legyen, Ellinger tudatja, hogy e célra szolgáló felvételeket ingyen eszközöl. Hogy a gyűjteményből a vidéken lakó szépségeink se hányozzanak, felkérletnek, hogy mellképeiket lehetőleg Makart alakban Ellingernek Erzsébettér 7. szám alatti műtermébe Budapestre küldjen szíveskedjenek. Miatán előre láthatólag sokan lesznek szépségeink közül, kik ismeretlenek óhajtanak maradni, megjegyeztesse, hogy az arcképsorozat nem fogja az illetők neveit feltüntetni, sőt a név megnevezése nem is szükséges. Vidéki ifjaink pedig felkérletnek, hogy abban az esetben, ha szép női arcképek birtokába jutnak, azokat az előbb nevezett címre beküldeni méltóztassanak, megkivánatuk azonban, hogy az illetők magyar szépségeik legyenek. Ellinger fényképészeti műterme, melynek a főváros legelőkelőbb közönsége rendes látogatója, oly jó hírnevű örvend, hogy e nagyszabású és érdekes vállalatát előreláthatólag — dacára a vele járó tetemes anyagi áldozatoknak — fényesen sikerülni fog és a magyar nők szépségeinek jó hírnevét a külföld előtt még inkább megfogja szilárdítani. Műtermének csoportja a kiállításon még más tekintetben is magára fogja vonni a figyelmet. Eletnagsága teljes alakú fényképei, térd- és mellképei, legjobb festőművészeink által megfestve, feltűnőnek lesznek hivatva kelteni és egyéb gyönyörű, különféle alakú és nagyságú fényképeinek előnye pedig már eléggé ismeretesek.

Öngyilkosság. Bartos János, nagy-kamizsai tekintélyes polgár s több éven keresztül városi tanácsos múlt hó 25-én este 8 óra tájban a felső templom mögött levő mázsaház előtt pisztolyval végett vetett életének. Utóbbi időben igen búskomor volt; lesújtólag hatott az agg férfira, hogy a legutóbbi tisztújítás alkalmával a tanácsoságból kiharadt s egy ily boldogtalan pillanatban röpíté agyába a gyilkos golyót.

Csinos és élethű arcképek készíttetnek életnagyságban, közönséges mellképről, erős rajzpapíron, tartós arcképszerű vízfestékekkel; darabja négy forint. Megrendelések a lefestendő arcképpel együtt Kisek József Nova cím alatt kéretnek elküldetni. A kész képek legkésőbb 3 hét múlva utánvét mellett fognak elküldetni.

A herendi porcellánnyár részvénytársaság. A világhíre vergődött herendi (Veszprém m.) porcellángyárat a kormány megvette s annak tulajdonjoga az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium javára kebeltetett be. A miniszterium a vételt legfőképp azért eszközölte, hogy közbenjárásával a gyár részvénytársulati vállalattá alakíttassék át. Az alapítóke 150000 frt lesz, melynek legnagyobb része a gyár kibővítésére és felszerelésére lesz fordítva. A vállalat élére Hüttl Tivadar fog kinevezettni műszaki igazgatónak.

Hymen. Vajda Sándor sőtörri vendéglős múlt hó 21-én vezette oltárhoz Nagy-Lengyelben néhai Duzár István kedves leányát Sarolta kisasszonyt. Az esketési szertartást a vőlegény testvére Vajda János pacsai káplán végezte.

A csendőrség és a községek. A belügyminiszter körendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a csendőrség igénybe vételénél követendő eljárásra nézve. A községeknél ugyanis gyakori azon eset, hogy megkeresései-

ket nem egyenesen a csendőrpáncsnokokhoz intézik, hanem a szogabiróságokhoz vagy az alispáni hivatalhoz és ez uton jut azután a csendőrpáncsnokokhoz. Jövőre ez mellőzendő s a községek megkereséseiket közvetlen a csendőrpáncsnokokhoz kötelesek intézni. Miatán oly községek, melyek saját rendőrséggel bírnak, ez ideig rendőri szolgálatra a csendőrséget is alkalmazták, jövőben ez eljárás mellőzendő.

Difteritisz. Szeptken, Pókafán és Zala-Istvádon a difteritisz (torokgyík) oly nagy mérvben lépett fel, hogy az iskolát ápr. 23-tól egy időre a járvány miatt be kellett zárni. A járásorvos ur a hivatalos jelentés vétele után rögtön intézkedett, szigorúan megtiltván a gyermekeknek egymással való érintkezését; így hihető, hogy a járvány nemskára meg fog szünni. Betegedés különösen az első napokban nagy számmal fordult elő miud a három községben, most már kevesebb a betegek száma; halálozás eddig 4 történt.

Alapítvány tüzoltók részére. A királynak 1873. évi december 2-án ünnepeelt 25 éves kormányzásának jubileuma alkalmával több biztosító társulat alapítványt tett acélból, hogy azon osztrák vagy magyar, akár hivatásbeli, akár kötelezett, akár pedig önkényes tüzoltók, kik hivatásuk teljesítése következtében súlyosan megbetegedtek, elnyomorodtak vagy oda veszték, — mely utóbbi esetben ezek hátramaradtjai — anyagi segélyezésben részesülhessenek. Az alapítvány címe: az osztrák-magyar biztosító társaságok eszásári jubileum alapítványa, szerencsétlenül járt tüzoltók és ezek hátramaradtjai segélyezésére. Az alapszabályok értelmében az alapítvány évi kamatjövödelme 2. részben, a bizottság belátása szerint egy vagy több évre, avagy élet-hosszig nyerendő 50 frtos stipendiumokra, 1. része pedig pillanatnyi segélyezésekre fordítatik. A folyó 1884. évben harminc ilyen 50 frtos ösztöndíj fog kiosztatni. A folyamodványok május hó végéig a „Duna” biztosító társaság igazgatóságához küldendők Bécsbe.

Iszonyu öngyilkosságot követett el Nagy-Kamizsán Pas János vaspöri születésű póttartalékos múlt hó 24-én éjjel. Ugyanis a temető mellett elvonuló vasuti mély utban a Budapest felé menő éjjeli póstavonat elé vetette magát, azonban oly szerencsétlenül, hogy mint a vizsgálat kideríté, a mozdony egy darab big magával vonta, s egészen szét zúta darabokra. Feje, jobb keze a test törzsétől különválva találatott meg; azon kívül a sinek csavarjain egyes húsdarabok, és izomrészek voltak láthatók, melyek a testből a továsodortatás alkalmával kiszakítottak. A szerencsétlennek elroncsolt és teljesen eléktelemitett hulláját a katonaság a kórházba szállította.

Baleset. Deák Ferenc tapolczai földműves 14 éves fia s ennek rokona Csizmazia Klári a napokban a diskai hegy alá mentek homokért; ásás közben a part rájuk szakadt. A leomló föld által félég eltemetett leánynak sikerült magát nagy ügygyel bajjal kiánni, de a fiú egészen a föld alá került s mire a segítségre jött emberek kiáshatták, már meg volt halva.

Beküldetett. Millió palack budai keserűvíz szállítatik évenként az egész föld kerekégre, amely fényes bizonyítéka azon viz kintinó voltának. Ami a budai keserűvíz a szorulásoknál, ugyanaz a kintinó viz a radeini savanyuvíz, mint üdítő ital, valamint hurutoknál köszvény-, epe- és vese bajokban.

Városunkban április hóban elhaltak: 2-án Szalay Etelka 5 hetes, pincér leánya, rángögöresben; 4-én Fürst Árpád 3 hetes, kereskedő fia, rángögöresben és Ruzsics Imre 26 éves, törvényszéki joggyakornok, tüdőgyümökörben; 7-én Hártl Pál 1 1/2 éves, városi örmester fia, sorvadásban és Bölesföldy József 21 éves kőműves vesebajban és Kovács József nyug. takarékpénztári pénztárnok szívbjában; 12-én Herényi Ferenc 1 éves, mészáros fia torokgyíkban; 15-én Németh Anna 8 hetes, molnár leánya sorvadásban; 17-én Dobos Rozália 65 éves zenész tudógyulladásban; 18-án Hada József 60 éves földbirtokos agyonyomásban; 23-án Galambos Ede 3 hónapos, eseléd fia, sorvadásban; 24-én Bertalanfi Lajos 6 hetes, eseléd gyermeke, hasmenésben; 25-én Pozsonyi Pál 67 éves, megyei utkopro, tüdővészben; 27-én Deutsch Manó 72 éves kereskedő, véglegvengülésben és Simon Rozsi 1 1/2 éves napszámosné leánya, sorvadásban; 28-án Németh László 68 éves földműves, véglegvengülésben. Kelt Zala-Egerszegen, 1884. április hó 30-án. Rigó Ferenc s. k. körorvos.

Irodalom.

Vörösmarty összes munkáinak 1., 2., 3. és 4. füzetét küldetett be szerkesztőségünkbe. E nagy szabású vállalatot, mint lapunk egyik előző számában is említettük, Mehner Vilmos budapesti könyvkiadó indította meg, a ki megszerezte magának a nagy költő örökösétől a jogot, hogy kiadhassa Vörösmarty összes műveit. Erre annyival is inkább szükség volt; mert a nagy költő műveit a jelenben könyvvárosi uton már nem is lehetett kapni. A munka füzetekben jelenik meg úgy, hogy minden héten egy-egy füzet jut a megrendelők kezébe. Az egész mű nyolc vaskos kötetben fog megjelenni s egy-egy kötet körülbelül nyolc füzetből álland. Egy-egy füzet ára 35 kr. — A mű kiállítása az igényeket teljesen kielégíti, szép, nehéz papíron, a legszébb betűkkel. Az első négy füzet a költő lyrai és vegyes költeményeit tartalmazza. — Ajánljuk ezen egyedül álló nagy művet olvasóink figyelmébe. Füzetekben sokkal jutányosabban jut hozzá a t. olvasó közönség, mert a mű bolti ára drágább lesz.

Irodalmi meglepetésben részesült f. é. május elsőjén a magyar olvasó-közönség. „Magyar Salon” címmel ugyanis egy pompásan kiállított képes havi folyóirat indult meg, mely magában foglalja irodalmunk legelső kintinőségét. Legnagyobb írónk és legkitűnőbb tudósaink adtak egymásnak talál-kát a „Magyar Salon” hasábjain. Jókai új regényt kezd meg „Az apja fia” címmel. Bűvös; tollának minden varázsa benne van e rendkívül érdekes regényében, melyhez a költő leánya Jókai Róza kisasszony rajzolt kiválóan sikerült illusztrációkat. (A könyv címlapját szintén Jókai k. a. rajzolta.) —

Mikszáth Kálm. kitűnő humoristánk pompás életképeket ír „A hol a víz is virágzik” címmel. Pulszky Ferenc az ötvös-műkiállításról ír kiválóan érdekes cikket. — Vámbéry a mahdikról értekezik. Szász Károly és Komócsy József verseket írnak. — Gróf Zichy Jenő az országos kiállítás és az ipartörvény fontosságát fejtegeti. — Szemere Attila japáni utjáról ad jegyzeteket. Ezeket kívül irtak még a „Magyar Salon”-ba Borostyáni Nándor, Szana Tamás, Simonyi Zsigmond, Hevesi József, Hanusz István és Hidasy Pál. — Serly Lajostól a népszínház karnagyától csinos kis zeneművet közöl a „Magyar Salon”. — Van benne továbbá bő irodalmi szemle is. — A füzetet 30-nál több eredeti illusztráció díszíti. — Jankó János humorisztikus önjával is találkozik itt az olvasó. — Mikszáth Kálmán arcképet Paczka Ferenc kintinó festőnk készíté el. — Szemler Mihálytól nagy választási képet látunk. — Dörre Tivadar pedig Mikszáth novelláját illusztrálja. — Az apróbb rovatok is igen érdekesek. A „Magyar Salon” közöl divattudósítást is, valamint az újabb találmányokról sem feledkezik meg. — Egyszóval a „Magyar Salon” tartalma a legváltozatosabb és legérdekesebb és mi a legmelegebben ajánlhatjuk e gyönyörű vállalatot olvasó közönségünk figyelmébe. — Az előfizetési ár negyedévre 1 frt 75 kr. Egyes füzet ára 60 kr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest VIII. kerepesi-út 13. sz.

Törvényszéki csarnok.

Lapunkban említve volt annak idejé, hogy f. évi február hónapban 5-ikről 6-ára átmenő éjjelen ifju Takács Gábor galamboki lakos a galamboki szőlőhegyen Tahin Antal nevű embert agyonlötöte.

Ezen ügyben a végtagyalás f. évi április hó 26-án a nagykanizsi kir. tszék. fenyítő osztálya bíraskodott, s következőleg alakult: elnök gr. Hugonnay Kálmán tszéki bíró, bírák Miklós Károly és Makay Dezső tszéki bírák voltak, míg a kir. ügyészséget Dr. Sas Elemér alügyész képviselte, ifju Takács Gábor Dr. Fárnek László ügyvéd védelmezte.

A vádhatóság szándékos emberölés büntényét látta fennforogni, miután ifju Takács Gábor Tahin Antallal a szőlőhegyen éppen akkor találkozott, midőn utóbbi egy idegen pincéből kilépdő volt, kezében fejszével. Takács mint apjának helyettese, tehát hegy-pásztori minőségben levén, nála egy két esővívi fegyver volt, s a pincéből kilépdő Tahin Antalt határozottan felismerte s azon kérdésére, hogy mit keres a más pincéjében azt felelte Tahin vissza: „hát te mit keresel itt, a tüz egészen meg” — s baltáját eldobván, a nyakában levő börtarisznyában keresélt. — Takács Gábor azt híven, hogy Tahin forgópisztolyt keres és akar elővenni tarisznyájából s attól tartott, hogy lefogja löni, tehát megelőzte őt, s fegyverének mindkét esővét egyenkint a vele szemben álló két lépésre álló Tahin Antalra sötötöte, s ez annak következtében ott azonnal meghalt. — Ennélfogva ifj. Takács Gábor a szándékos emberölés büntényében bűnösnek kimondani s ezen büntényre szabott büntetésben elmarasztalni kívánta.

Dr. Fárnek László védő ügyvéd kifejtette, hogy ezen esetről nem a szándékos emberölés bünténye forog fenn, s a helyzetből merített körülmények hatásos érvelésével támogatván állítását, kimutatta s bebizonyította, hogy ifju Takács Gábor önvédelemben volt, eslekkévé önvédelemnek tartandó, következésképpen a m. bt. könyv 79 §-nak alapján a jogos védelem nem büntethető, védenéket feltétlenül felmenteni, s mert letartoztatva volt, azonnal szabadlábra helyezni kértve.

A bíróság ítélet hozatal végett visszavonulván, rövid felőrai tanácskozás után az ítéletet kihirdette, mely szerint vádolt ifj. Takács Gábor az általa Tahin Antal ellen elkövetett szándékos emberölés büntényének vádja s következményeinek terhe alól felmentetett, eslekkévényre jogos védelemnek elfogadtatott. — s vádolt azonnal szabadlábra helyezni rendeltetett.

Az ítélet ellen a vádhatóság részéről felebbezés jelentetett be.

N y i l t t é r)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik boldogult atyánk Deutsch Manó temetésén részt venni szíveskedtek s irántunk meleg részvétőket tanúsították, ez uton hálás köszönetet mond a gyászoló család.

Május 11-én

délben kerti hangverseny, este 7 órakor táncoszeneska a radeini savanyuvíz fürdőnél Torma Mihály nagy-kamizsai zenekarának közreműködésével. — Kedvezőtlen idő esetén a hangverseny a társalgó teremben tartatik.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy ügyvédi irodámat április 10-én az olai utcába a Bakonyi-féle házba helyeztem át. **Weisz Izidor** köz- és váltó ügyvéd.

Nr. 278. 2. 84.

Édes anyám, ki már éltes asszony, huzamosabb időn keresztül csuszban szenvedett anélkül, hogy segélyre talált volna. Véletlenségből azonban egy háziszér birtokába jutottam, mely nemcsak nekem szerzett gyógyulást, hanem jó anyámat is gyorsan megszabadította a fájdalmaktól. Hasonló bajban szenvedőknek hálából szívesen adok díjtalanul közelebbi utasítást.

Hlina M., magánzó. Bécs, I. Getreidenmark 2.

* E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

nittattak 30 iskolánál, 18-ban jeles, 10-ben jó és 2-ben csekély előmenetellel.

A nem magyar vagy vegyes tantervű 50 iskolában, a magyar nyelv jeles sikerrel tanított 6 iskolában jó eredménnyel 40 iskolában, csekély vagy éppen semmi eredménnyel 4 iskolában.

A kor követelményeinek megfelelő haladása a népoktatásnak észlelhető örvendés mértékben a városi és állami elemi népoktatásban általában, a falusi községi és felekezeti iskoláknak mintegy 2/3-ában. Jeles eredmény tapasztalható a csabrendeki, hodosáni, molnári és gánicsai állami, — a mihályfai, magyar-szerdahelyi, — csáktornyai, keszthelyi, nagy-kanizsai és zala-egerszegi községi, — az alsó-lendvai és légrádi leány rom. kath., a légrádi ág. hitv. — a nagy-kanizsai és tapolezai ízr. felekezeti iskoláknál.

Zalamegye területén van mindössze 91 iskolánál tanítói és ifjúsági könyvtár 12041 önálló munkával; ezek közül magyar nyelvű 10956, nem magyar nyelvű 1085. — Itt meg kell említenem az arácsi szeretetházat 1260 kötettel, a nagy-kanizsai polgári iskoláét 1203 kötettel, az alsó-lendvai polgári iskoláét 1124 kötettel, a nagy-kanizsai községi elemi iskoláét 706 kötettel, az ottani ízr. iskoláét 509, a csáktornyai községi elemi iskoláét 600, a polgári iskoláét 563, a keszthelyi polgári iskoláét 421, és a zala-egerszegi polgári és felső leány iskoláét 450 kötettel stb. mely könyvtárak az illető tanítók vagy igazgató tanítók által kezeltetnek.

Anyakönyvi napló vezetett 299, főlveteli napló 360, mulasztási napló 392 iskolánál. — A másutt iskolázók D. naplóját vezette 15 község előjárósága.

Iskolai takarékpénztár volt 23 iskolánál, 1156 betevővel s 2370 frt 55 kr. betéti összeggel. — E részben legszebb eredményt tüntettek fel a keszthelyi községi elemi iskola osztály tanítói, kik 361 betevő által elhelyezett 609 frt 54 krt kezelték; továbbá Tóth Lajos mihályfai községi tanító, kinek kezelése alatti takarékpénztárba 50 betevő elhelyezett 455 frt 78 krt; — Altmann Mór nagy-kanizsai ízr. elemi iskolai tanító, ki 176 betevő után 311 frt 29 krt kezelt; a zala-egerszegi polgári iskolai tanító testület, kinek a kezelésük alatt álló takarékpénztárba 75 betevő után befolyt 233 frt.

A kir. tanfelügyelőség által meglátogatott 104 iskola.

Ismétlő oktatás nem volt 57 iskolánál. A nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszter ur által taneszközökkel elláttattak: a zala-koppányi községi, az alsó-nsapáti községi, a szilvágyi községi, a szepetki községi, a nagy-kutasi községi, a kursanezi állami, a zala-istváni ág. hitv. a bottai községi, a gyűrűsi községi, a kaczorlaci községi, a perlaki állami, a galamboki hely. hitv., a felső-nsapáti községi, a pölöskei községi, a tormaföldi r. kath., a molnári állami, a kemendi községi és a dőkői r. kath. iskolák.

A tandíj fizetésének kötelezettsége alól fölmenttek a csabrendeki, gánicsai, molnári, pórszombati, bagladi és egyedutáni állami iskolák szegény tankötelesei.

A tanév folyamán Medvéy Lajos volt tagyoni, Angyán Pál volt pórszombati, Pungér Antal volt szentjakabi és Kovács János volt nagy-kutasi tanítók özvegyeinek és árvaiknak nyugdíj ügye nyert elintéztést.

1883-ban június hó 19-én és következő napjain, a csáktornyai állami tanítóképezde növendékei közül 8-an tettek képesítő vizsgát.

A csáktornyai állami képezdénél a nagy szünetben rendezett magyar nyelvű póttanfolyamon részt vett 27 tanító, kik közül a magyar nyelvből s annak tanítása módjából képesítették Gerencsér György nedeliczi, Koós Jakab szent-máriai és Kovács Ignác Vasmegyébe kebelezett stináci tanítók.

Óvoda volt a megye területén 6, ezek közül 5 községi és egy r. kath. felekezeti jellegű; fenntartásukra fordított 550 frt államszegély és 2844 frt egyéb forrásra jövedelem, összesen 3394 frt.

Összehasonlítván az 1882-ik adatokat az azt megelőző tanévi adatokkal, kitűnik miszerint az iskolák egyenlő száma mellett szaporodott a tantermek száma 13-al, a tanítói állományok 12-vel, a tankötelesek száma 741-el, a tényleg iskolába járók száma 1919-el, a szorgalmi időt megtartók száma 2125-el, a tankönyvvel bírók száma 2576-al; a felszerelésnél a következő változás észlelhető: a fekete táblák száma szaporodott 8-al, a fali olvasó táblák gyűjteménye fogyott 32-vel, a fali térképek száma szaporodott 2-vel, a földgömbök száma fogyott 7-el, a természetrajzi ábrák száma fogyott 17-el, a természetrajzi ábrák száma szaporodott 16-al, a tanítói és ifjúsági könyvtárak száma szaporodott 5-el; ezeken kívül használatba volt a magas miniszterium által kiadott szemléleti képekből 73 gyűjtemény, rajz és szépi-rási gyűjtemény 43, testgyakorló tér 39, szabályszerű testgyakorló eszközök 19 gyűjtemény. — Az iskolák bevételi és kiadási összegei 59,081 frttal emelkedtek, mivel a miniszter ur ő nagyméltóságának rendelkezése az iskolai épületek becsarát és a természetbeni lakbér ille- tékeket is föl kellett venni, a mellett az 1882-ik tanévben csak egy iskolai épület építettett újból, az 1882-ik tanévben pedig 7, a rendes tanítók fizetése, bele számítván a természetbeni lakbér egyén értékét, emelkedett 19049 frttal, a segéd tanítóké fölvevén a tartásdíj is — szinte emelkedett 4490 frttal, a rendes tanítók száma szaporodott 15-el, a segéd tanítóké ellenben fogyott 5-el. A rendes tanítók átlagos fizetése — ide számítván a polgári és felső népoktatásnál működő tanítókat is — kik 600—1000 frttal vannak díjazva, 474 frt, a segéd tanítóké 344 frt s így az átlag egy a rendes mint a segéd tanítóknál a törvényes minimumot meghaladja. E kedvező átlag azonban a polgári és felső népoktatásnál alkalmazott tanítók javadalmazásán kívül tulajdonítandó azon fönnbibi is említett körülménynek, hogy az 1882-ik évi statisztikai kimutatásba, a tanítók szabad lakás bér- egyenértéke s a s. tanítók ellátási díja is fölvetetett. Dacára ezen körülménynek, a megye területén hivataloskodó tanítók között van még 51 rendes és 17 segéd tanítói állomás, hol a rendes tanítók fizetése 120 és 291,

a s. tanítóké 50 és 194 frt közt váltakozik, — minek jobbra fordulta a nép általános elszegényedése miatt, egyhamar nem várható.

Végre van szerencsém jelenteni, miszerint az általános vezetett hivatalos iktató szerint az 1883-ik évben befolyt 2843 ügy darab, melyek 5-nek kivételével, nagyobb részben elintéztettek, — kisebb részben elinté- zések folyamatban van.

A jelentéshez szükséges kimutatást ide hajlítva van szerencsém bemutatni.

Mély tisztelettel maradok a tek. közg. bizottságnak Zala-Egerszegen, 1884-ik évi március hó 26-án. alázatos szolgája
Krób Pál.

Választási mozgalmak megyénkben.

Az alsó-lendvai kerület ellenzéke április hó 27-én tartotta meg alakuló és szervezkedő gyűlését Alsó-Lend- ván a polgári olvasókör nagytermében, a melyen nem csak heiből, hanem a választó kerület majd minden községéből képviselve voltak a választók.

Az értekezletet Hajós Mihály ügyvéd ur lelkes beszéddel nyitotta meg, felhívva a jelenvoltakat, hogy e kerület jövőben is mérsékelt ellenzéki maradjon, mert — mint igen érdekesen fejtegeté — nincs ok, a mi miatt a kerület eddigi pártállását megváltoztassa.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Lenck Mór úr pártelnökül, Rádló Károly úr pártjegyzőül meg- választottak.

Lenck Mór úr a benne helyezett bizalmat meg- köszönve, az elnöki székét elfoglalta s a jelenvoltakat a pártállás iránt való nyilatkozatra felkérte, mire egyhan- gulag kimondott, hogy a kerület mérsékelt ellenzéki maradjon s ezen párthoz tartozó képviselőt akar a jövőben is választani.

A végrehajtó bizottság megalakítása után Balaton József pápai plebános ur ajánlatára Veszter Imre úr, a ki már a kerületet két országgyűlésen keresztül a kerület közmegelegedése képviselte, kiátkozott ki egyhangulag képviselőjelöltnek. Együttal a jelelt felké- retni határozott, hogy a beszámoló beszéd megtartása végett Alsó-Lendván május hó 25-én megjelenni szí- veskedjék.

A baksai kerület mérsékelt ellenzéki választói április hó 27-én Baksán értekezletet tartottak, melyen dr. Berger Ignác szentgyörgyvölgyi plebános urat kiál- tották ki a párt részéről képviselőjelöltnek.

A zala-egerszegi kerület választó polgári párt- különbség nélkül igen népes értekezletet tartottak f. hó 2-án a kerület székhelyén az „Arany Bárány“ cas- sinói termében, melyen főleg a vidéki választó közönség volt nagy számban képviselve.

Az értekezletet kevéssel 10 óra után Árvay Ist- ván úr megnyitván, üdvözlő a szép számmal megjelent választókat s egyuttal előadja, hogy a március hó 29-én első ízben tartott értekezleten egy 80 tagú végrehajtó bizottság választatott pártkülönbség nélkül, amely bi- zottságnak feladatává tétetett egy oly jelelt felléptetése, a kiből a politikai pártok bizalma központosul, hogy az egyhangú választás által a választásoknál előforduló surlódások meg legyenek szüntetve. A végrehajtó bizot- tságot április hó 5-ére egybehívta, amelyen az elnökség- gel ő tiszteltetett meg s ezen értekezlet gróf Széchenyi Bélát, megyénk egyik nagybirtokosát jelelte ki képví- selőnek s egyuttal ő bizott meg, hogy a kijelelést sür- göny utján a gróf ural tudassa, a ki azonban sürgö- nyileg adott válaszában a megtisztelést megköszönve, a jeleltséget nem fogadta el. Ezt a végrehajtó bizottságnak az április 16-án tartott értekezleten adta tudtára, mikor is azon egyhangú határozat hozott, hogy mivel a végrehajtó bizottság ama feladatának, hogy oly jelelt- állítson fel, a kiből a politikai pártok bizalma központ- tosul, nem felelhetett meg, megbízatását befejezve látja s a választó polgárokat egy új értekezlet tartására egy- behívni elhatározta, ahol a további teendőket megbeszél- tessenek. E célból hívta a mai napra egybe a választó közönséget s a megjelenteket újból üdvözölve s a szá- mos megjelenésért a maga részéről köszönetét fejte- ve, kéri a jelenvoltakat, hogy első sorban elnököt és jegyzőt válasszanak.

A jelenvoltak a mai értekezletre elnöknek Árvay István urat — habár e megtisztelő bizalmat három ízben is megköszönve, más elnök választását ajánlá. — jegyző- nek Hajik István urat kérték fel.

Ezután Boncz András boczföldi körgyám egyszerű, keresetlen szavakban ajánlá az értekezletnek kormány- párti képviselő jelöltül Árvay István urat, mint a ki mind a kerület, mint a város érdekében mindenkor fáradhatlanul működött. A tett ajánlat általános lelkes éljenzés közt fogadtattott.

Árvay István úr megköszöni a benne helyezett és kinyilvánított bizalmat, a tanusított jó indulatot, de fi- gyelmebe véve a fenforgó körülményeket, a jeleltséget el nem fogadhatja.

Erre Kovács Károly úr kifejezést adva azon néze- tének, hogy a kerületben a függetlenségi párti választók vannak többségben s így a választásnál csakis függet- lenségi jelellettel távolíthatók el a surlódások, javasolja, hogy az értekezlet függetlenségi jelelten állapodjék meg, s e párt részéről Deák Mihály tárnoki földbir- tokos urat ajánlja jeleltül, mint a ki tiszta, szepőlten jelleme mellett szakember is s vele a képviselőház egy szakférfiut fog nyerni.

Skublics László úr elfogadja Kovács Károly úr ajánlatát, de azt kellene tudni, valjon Deák Mihály úr a jeleltséget elfogadja-e s hogy a kerület függetlenségi vezérferfiut el kijelelésbe beleegyeznek-e?

Szily Dezső úr felszólalván, kijelenti, hogy neki határozott tudomása van arról, hogy Deák Mihály úr a jeleltséget nem fogadja el s nehogy ezen értekezlet is eredménytelen legyen, Deák Mihály úr jeleltségének fenntartása mellett egy másik szintén tekintélyes, köztisz- teletben álló megyei férfiut ajánl az értekezletnek a mérsékelt ellenzék részéről: Skublics Jenő urat, megyénk

tevékeny közgazdasági előadóját és pedig nem az ellen- zékességért, mint inkább tisztelet- és közbecsülésben álló neve miatt. Indítványozza, hogy azon esetben, ha Deák Mihály úr a jeleltséget nem fogadja el, úgy an- nak pártja szintén egyesüljön Skublics Jenő úr személye körül.

Végül Boncz András a maga részéről a jelen volt túlyomó többségének általános óhaja közt újból Árvay István urat ajánlja kormánypárti jeleltül s ebbeli indítványa mellett megmarad.

A értekezleten ilykép mindhárom párt állított je- leltet s alig hihető, hogy többé ily közös értekezlet tar- tatic, mert a pártok iparkodnak magukat szervezni és az activitas terére lépnek.

Az értekezlet az elnök urat éltve 12 órakor oszlott szét, mintán elnök ur előbb az értekezleten je- lenvoltakat esetleges indítvány- vagy javaslatlattel fel- kérte, de két izbeni felszólalása után sem volt senki, a ki új indítvánnyal előlépett volna.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A soproni kereskedelmi és iparkamarának 1883 évi Z Á R S Z Á M A D Á S A.

B e v é t e l:		Fr	kr.
1. Pénztári maradvány az 1882. év vé- gével	—	6817	78 1/2
2. Illeték fejében befolyt	—	16313	10
3. Kamat fejében időleg elhelyezett össze- gek után	—	764	60
4. A kamarai helyiségek egy részének al- bérlete fejében	—	250	—
5. Védjegylajstromozási díj fejében	—	5	—
6. Visszaízetett előleg fejében	—	230	—
	összesen:	24470	48 1/2

K i a d á s:		Fr	kr.
1. Lakbér a kamara helyiségeért	—	1025	—
2. Évi fizetések, lakpénzek és napidíjakra	—	6864	40
3. Irodaszerekre	—	269	12
4. Nyomatványokra	—	1406	69
5. Könyvek, hírlapok és könyvkötő mun- kákra	—	369	97
6. Fűtésre	—	182	15
7. Világításra	—	38	57
8. Póstabérre	—	125	—
9. Járulék ipar és kereskedelmi iskolákra	—	630	—
10. Járulék a nyugdíjalaphoz	—	488	80
11. Osztóndíj iparos szakoktatást látogató ifjaknak	—	150	—
12. Utazási költségekre	—	244	84
13. Hírlapi hirdetésekre	—	465	—
14. Véletlen költségekre	—	383	10
15. Visszaízetés mellett adott előleg	—	300	—
16. Az 1885. budapesti kiállítás céljaira felmerülő költségek	—	293	36
	összesen:	13236	—

Pénztári maradvány az 1883. év végével 11234 48 1/2

A kereskedelmi és iparkamara.

1435 sz.

1884.

Hirdetmény.

Ismételten előfordult, hogy kereskedők és iparosok üzleti levelezéseiket a külföldön székelő consulok személyéhez címelték, minek folytán oly esetekben, midőn az illető ügyvivő időköz- ben más állomásra áthelyeztetett, vagy szabad- sággal távol volt, ezen levelek új tartózkodási helyére utána küldettek, mi által az ügy elin- tézése gyakran több havi késedelmet szenvedett. Hogy jövőben ily nemű, a consulok mulasztása nélkül előforduló késedelmek elkerültesse- nek: az illető üzletgyének felkértemek, hogy levele- zéseiket ezentul mindig a consuli hivatalhoz, nem pedig az illető hivatalok vezetőjéhez cí- mezni sziveskedjenek.

Sopron, 1884. április 20-án.

A kereskedelmi és iparkamara

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A zala-egerszegi tekegyesület mult hó 29-én tartott választmányi gyűlésén 13 új tag vétetett fel. A választ- mány elhatározta, hogy ez évben két tekeverseny fog tartani, egyuttal az első tekeverseny határnapjául pün- kösöd másnapját tűzte ki.

A zala-egerszegi ipartanáji bizottság f. hó 4-én d. e. 10 1/2 órakor a városház tanácstermében ülést tart.

Esküvő. Köves Ede felső-érsi földbirtokos mult hó 22-én esküdött örök hűséget Berhidán Bezeredy Imre földbirtokos szelleműs leányának Mariska kisass- szonyának. Az esketési szertartást a völgyény nagybátyja Köves János felső-érsi prépost ur öngyásága végezte.

Eljegyzés. Bezeredy Miklós, Bezeredy Elek hén- csei földbirtokos fia, legközelebb jegyet váltott Juhász Vilma kisasszonnyal, Juhász Kálmán p. kovácsii föld- birtokos kellemdus leányával.

A nagy-kanizsai kisdiednevelő egyesület mult hó 27-én tartott közgyűlésének legfőbb tárgyát az igazga- tósági és 10 választmányi tag megválasztása képezte. A választás eredménye: Pihál Ferencné elnök, Vidor Samuné másodelnök, Knauz Boldizsárné I. alelnök, dr. Schreyer Lajosné II. alelnök, Bátorfi Lajos I. titkár, Szalay Sándor II. titkár, Oszeszly Antal pénztárnok, dr. Schreyer Lajos orvos, Gyórfy János ügyész, Ull- mann István gondnok. Választmányi tagok: Vagner Ká-

1884 évi május hó 28-ik napján d. e. 10 óraker

Bocsföld községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 32 frotot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. e. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zala-Egerszegén, 1884. évi április hó 18-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Harkányi Gyógyfürdő. Harkányi Gyógyfürdő. Harkányi Gyógyfürdő. GYÓGYFÜRDŐ. Magyarország, Baranyavármegyében. Fürdőidény május 1-től szeptbr. 30-ig. Ezen 500 R. természetes meleg ártézi kénforrás nemcsak az ország első gyógyintézetéhez tartozik, hanem a külföld hason gyógyintézeit mindenben felülmúlja. Vegyalkatrés eit illetőleg Dr. Than Károly vezetnár által teljesített elemzés szerint kénes hévíz, mely illanvt és mindegyik ismeretlen széndég kéneggőzt tartalmaz. Kiténő gyógyítási hatással bír eszozs, köszvény, görvély, idült borkütegekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, sebzések, daganatok és higanyos gyógyeszer által okozott mérgezesekre, továbbá májlep, általános mirigydaganatokra, nehéz hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen. A fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen csodaszéri gyógyforrásnál ezerek és ezerek a legmakacsabb és legnehézebb betegségekben is egészségüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerést érdemli. E fürdő a maga nemében egyedül, minden más akár helyföldi, akár külföldi hasonygyógyforrást gyógyhatás tekintetében felülmúl; a mit különben az evró-évre szaporodó vendégek száma is bizonyít. Az utazásra ajánlható: Budapest-pécsi vasut vagy déli vasut Budapest-Kanizsa-báresi vonala, állomás: Pécs. Álföldi vasut Eszéken át Villányig Mohács-pécsi vasut, állomás: Villány. 12-1. Pósta és távírdá-állomás. Bővebb tudóstást a legnagyobb készséggel dr. HELLER JOZSEF reides fürdőorvos nyújt. Harkány, 1884. A fürdőigazgatóság. Harkányi Gyógyfürdő.

Nyújtunk kezét a szerencsének! 500,000 márka. Főnyereményt nyújt kedvező esetben a hamburgi nagy pénzkisorsolás, mely a magyar kormány által jóváhagyva és biztosítva van. Ezen új tervezet előnye abban áll, hogy néhány hónap letelése alatt 7 sorsolásban 50,000 nyereménynek okvetlen kisorsolás alá kell kerülnie, köztük találkozik 500,000 ftrnyi főnyeremény. Részleg pedig: 1 nyeremény a 300,000 m 26 nyeremény a 10,000 m 1 " a 200,000 m 56 " a 5,000 m 2 " a 100,000 m 106 " a 3,000 m 1 " a 90,000 m 253 " a 2,000 m 1 " a 80,000 m 6 " a 1,500 m 2 " a 70,000 m 515 " a 1,000 m 1 " a 60,000 m 1036 " a 500 m 2 " a 50,000 m 29,020 " a 145 m 2 " a 30,000 m Össz 19,463 nyeremény egyen-kint, 200, 150, 124, 100, 94, 3 " a 15,000 m 67, 40, 20, m. Ezen nyeremények közül első sorban 4000 jut kisorsolásra 157,000 m összertekben. Az első osztályban a főnyeremény 50,000 m, tesz és fokozódik 2-odikban 60,000, 3-adikban 70,000, 4-edikben 80,000, 5-odikben 90,000, 6-odiban 100,000, 7-odikben pedig esetleg 500,000 spec. 300,000, 200,000 márk. st. A nyeremény húzások természetleg hivatalosan vannak megállapítva. A legközelebbi első osztály s az állam által biztosított nyeremenyhúzáshoz: 1. gész ered. sorsj. ára csak 6 m. v. 3 ftr 50 kr. o. é. 1 fél " " " 3 m. v. 1 " 75 " o. é. 1 negyed " " " 1 1/2 " " 90 kr. o. é. Valamennyi megbízás az összeg előleges beküldése vagy postautalvány mellett azonnal a legnagyobb gondnal eszközöltetik és mindenki az állam címevel ellátott eredeti sorsjegyet kap fölünk. A megrendelésekhez a hivatalos tervezetek díj nélkül mellékeltnek, minden húzás után pedig felszólítás nélkül küldjük résztvevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket. Kívánatra a hivatalos tervezet előre elküldjük bérmentve megtekintés végett és késznek nyilatkozni nem-tetszés esetében a sorsjegyet az összeg visszafizetése mellett húzás előtt visszavonni. A nyeremények kifizetése pontosan a terv szerint történik állami jóállás mellett. Vállalatunknak mindenkor kedvezett a szerencse, sok más tekintet is nyeremény között gyakran az első főnyeremények örövendően az, mint 250,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. fizetettek ki. Az ily legszilárdabb alapon nyugvó vállalatnál előreláthatólag mindenütt biztonsággal a legelőkeltebb részvételre zamíthatván kerétek már a közeli húzás miatt is minden megbízást minél előbb és pedig május 15-ike előtt közvetlenül alulírott bankhához intézni. Kaufmann & Simon, bank és váltó-üzlet Hamburgban. U. i. köszönetünket fejezzük ki ezenal az irántunk eddig tanúsított bizalomért, felkérjük, hogy a hivatalos tervezet megtekintése által meggyőződmi méltóztassék a nagyszerű nyeremény-kilátásokról, melyeket e kisorsolások nyújtanak. 9-1

Egyedüli legjutányosabb és legjobb megrendelési mód!

Az itt felsorolt árúcikkek és munkák a megnevezett első rendű cégektől a legjutányosabban és a legbiztosabban egyedül és kizárólag a

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ” szerkesztőségétől (Budapest, VII-ik ker. Károlykörút 7. szám) rendeltetnek meg.

A következő előnyök biztosítottak: 1. Csakis kiténő minőségű cikkek és munkák, csakis első rendű cégektől küldetnek a megrendelőnek, egyedül az eredeti áron, eredeti árjegyzékek szerint. — 2. A megrendelő egyetlen levelezési lappal összes szükségletét fedezheti s megtakarítja a külön-külön szállítási költséget. — 3. A csillaggal megjelölt cikkek és munkák szabott árából 10% -ot engedünk s 10 ftrton felül portonmentesen szállítunk mindent. — 4. A megrendelőnek megrendeléseit és levelezéseit díjmentesen teljesítjük. — A szállítást Vajda Béla elsőrendű speditour eszközli. Minden küldeményért hármaz jóállás: a cégé, a speditouré és a „N. H.-é.”

I. Gyógykülönlegességek: Brázy-féle sósorszesz. 42 különféle betegségben fölrhetetlen hatású, egy házban sem hiányozhatik, ára 80, 40 kr. — Hungária kávé. Szalady Forty-féle egyetemes sebtapaszi, mi den seb azonnali gyógyításra, árj. szerint. — Weisz M.-féle universalis sebkendőcs, ára 30, 50 kr. — Hoff János-féle egészségi sörök 1 palack 60 kr., malata-cukorkák 20 kr., malata kivonat 70 kr. — Strausz B. mellsőre, hűsítő labdacsaí és mellpasztillái, árj. szerint. — Kárpáti egészségi lapdaesok köhögés, görvély, mellbajok ellen Friedrich füraktárából 21 kr. — Gyógykülönlegességek Török József füraktárából: szakállnövesztő 2 ftr 60 kr. — Vas bravais 3 ftr. — Fácányi A. gyógyeszerárából a következő nagyhirű elismert különlegességek: a) Fácányi-féle magy. edesmustár gyomor- és bélhurut ellen stb. 1 ftr vagy 50 kr. b) F. f. fogpapír fogfájás, arc- és fülszagatás ellen. Egy csomag 70 kr. c) F. f. Phenyl-szappan bőrbetegségek ellen 70 kr. d) Sósorszesz, szakértő által, 1 ftr 20 kr. — Különösen ajánljuk: *Szem-essentia dr. Lebo stól Francia szemgyógyviz, egészséges szemek erősítésére is megbeesülhetetlen hatású, úgy, hogy minden szemre feltékeny egyetlen családról sem s abad hiányozna; gyenge, beteges, fájos szemekre néve s egyáltalában minden szembaj, bántalom vagy betegségben nélkülözhetetlen, mi-thogy e nemben a legkiténőbb gyógyhatású s a legnagyobb orvosi tekintélyek által legjobban ajánlt medicina. Török József-nél kapható a vezérképviseletnél: Müller L. Soroksári-utca 4. Egy üveg ára 90 kr. — *Ürmös essentia. Arany-érmekkel kiténtetett gyógyeszer bélhurut, étvágytalanság stb. esetén. Vörösbörhöz adva a legkiténőbb ürmost adja. Török J.-en kívül kapható id. Müller Jakab feltalálónál (Rostely-utca, saját háza), ára 50 kr. Nagy palack (másfél liter) 3,50 Haszn. u. — Köszvény-vászon Török József gyógyeszerárából — *Szultána-növényiszappan, Nemencesek-féle, vörbetegegy, májfoltok, szeplők, hajkorpa és migrain ellen, ára 35 kr. — Tokaj-china-vashor. A leghatalmasabb kettős szer a vörbetegegy, gyengeség, bagvadtság és soványags ellen, mivel a tokaji bor és a vaskivonat külön-külön is a leghatásosabban alkalmaztatik. Szupa és Krieger gyógyeszer. 3 ftr. — Ezenfelül minden gyógykülönlegesség árjegyzék szerint.

II. Pipere-szerek: Blaháné arepor, Müller M illatszár-árából. Ugyanonnán mindennemű pipere- és illat-foltok ellen 1 ftr 50 kr. — *Jaulusz-féle „Juno-crème” ásványmentes, ártatlan szerekből, szeplők, májintézetek a legjobban ajánlják; rendkívül kapos pipere-szerek. — Uj magyar hajfestő-szer a természetes szín visszaállítására. Tokody-féle, ára 2 ftr 50 kr. — Szultána-pipere-szappan. Minden boudoirban nélkülözhetetlen, esodaltatos hatású, elismert ára 3 drb. 1 ftr. Nemencesek-féle. *Hajnövesztő-szer. Hausner R családí titka, ára 1 ftr 40 kr. — Ezenfelül minden pipere-szer árjegyzék szerint.

III. Gazdasági és háztartási cikkek: Az „Első m. fekete bórkenőes-gyár” gyártmányai tisztító 10 kr. Kettős velenzei bór-lakk 60 kr. Nemencesek féle, József főhg udv. szállítója Katonai, esendőri stb. szállító. — Egyetemes hidegeny, Singer féle. Edények üvegek, pipák, fadarabok és bór öszzeragasztására 20 kr. — Mosánszky-féle fenyőmáz. — Nemencesek-féle érciszító 10 kr. — Rovarpor Polsh-féle 1 ftr. — Patkányirtó-szer Reisztól 1 ftr. — Ezenfelül minden háztartási és gazdasági cikk eredeti áron.

Divatárak, ruházat: Férfi divatárak és felhőneműek Karitás Lajostól. — Egészségi felhőneműek és gyárából. — Női divatárak Monasztoly és Kuzmik udv. szállítóktól. — Női ruhák Friedrich-tól, a volt Albert és Kiss fészabaszatól. — Cipők, Lörincz István gyárából urak, hölgyek és gyermekek számára. — Ezenfelül minden aruk eredeti árjegyzék szerint.

Mindenfélék: A Gschwind-féle szesz, élesztő, likör- és rumgyári részv. társaság Budapest szesz, élesztő, likörből, rumból- és ceetesencziából álló készítményeit ajánljuk. Gyár és fürdőintézet: József-féle edra Schöber, K-tól. — Pénzszekrények, Weisz Fr. udv. szállító. — Vasbutorok Stitz Henriktól. — Excellezték 16 Tivadar udvari szállítótól. Üvegűeműek Stölze és fia gyárából. — Koesik Bogdan J. gyárából. — Lészerszámok Szizeti L-tól. Tornaszekők, szerszámok, malomkövek, könyvhaszközök Geitner és Rauschtól. — Billard és tekeasztalok Gyöngyössy J.-től. — „Ariston” önjátszó szalor hangszer 25 ftr a füraktáról. — „Orchestron” önjátszó óriási zenekar ára 1000 ftrtől fölfelé; a füraktáról. — Zongorák Ledeczy gyárából. — Lőfegyverek, pisztolyok stb. Kirner udv. szállítónál. — Vadászati és uti cikkek Kertész és Rauschtól. — A legkiténőbb eredeti francia pezsgő borkok Jaques Louis Frères francia cég budapesti vezérképviseletétől, Müller L-tól, Grand vin de la couronne 3 ftr 80 kr. Carte blanche 1-ére chois 3 ftr 50 kr. (Soroksári u. 4. sz.). — *Essentiaik mindennemű likör gyártására. Watterich Arnold gyárából. — Sikerült és szép arcképek Veimann Ignac műterméből. Szenraiz 3 ftr. Krétarajz 6 ftr. olajfestm. (eletnacság) 8 ftrtől fölfelé A fénylep sér-etlenül visszaküldetik. — Arcképek, választási zászlók k. sz. Neumann Ig. műterméből. — Vésnöki munkák, peesétnyomók, bélyegzők, peesétbélyegek, monogrammok a legolesőbb szabott ár szerint. *Schmidt Adolf és társa m. k. szab. börgyára szj-, bór-nűek- és gépszijakban (Hársta-utca 1 sz.) a monarchia legnagyobb gyára. (Haddfelszerelés.) Számos kiténtetés. *Humayer Károly (Soroksári-utca 94. sz.) mész- és teáglegető gyárát mint Budapest a leoszolidabbat, legjutányosabbat és a legnagyobb szállítókra legképesebbet az építkez községeknek, hatóságoknak és magánosoknak legjobban ajánljuk. — Tarnóczy Gusztáv urnak földbírtokosok által a legjobbnak elismert, minden gazdasági kiállítás a legnagyobb díjakkal kiténtetett, magyar, angol, francia, ímet és amerikai gazdasági gépei, (Budapest, Károly-körút 49. csarnok Váci-körút 7.) mint a legjutányosabbak, legmunkaképesebbek és a leoszolidabbak, mindenkinék a legjobban ajánlatnak. Árjegyzéki felvilágításokat a legnagyobb készséggel mindenkinék adunk. — Földessy Lajos-tól magokról, Beimeltől olesó lucernákról, Tomesák M.-től szép elő virágosokról küldhetünk alkalmi árjegyzéket. Egszóval minden munka és cikk, yomatott árjegyzék szerint készítettik és szállítatik. Első központi széküldési helye Magyarország öszes kiviteli terményeinek, árúinak és gyártmányainak. (Tokaji ménesi, balaton-videki bork Vámosy Lajos utján, kőbányai sörök Ditrich és Gottschlig utján, huskonszervek a Weisz testvérektől, selmei papák Heller F-től, magyar vas, acél stb. Vadhus Pál K-tól, lámpák, papir, szappan, szegedi paprika, gácsi posztó stb) mind legdirectebb forrásból, szabott áron és az eredeti cég árj. szerint. — Elegendő egy levelezőlapot írni a

Pontos, becsületes és gyors szolgálat. 48-10 „NEMZETKÖZI HIRDETŐ” szerk. (Budapest, VII. Károly-körút 7.)

Első magyar hazai m. k. és o. es. kir. szabad. bőr és gépszij-gyár KRAUSZ JOZSEF FIA Marczali, déli vasutállom. Keszthely. Alapított 1850-ben. Ajánlja 1883. évi február 23-án szabadalmazott imprágnált forrasztott gépszijait és oroszul gyártott varró- és kötőszijait, — melyek a kereskedelmi téren a legjobbnak bizonyult kül- és belföldi gyártmányok ellen még senkítől el nem értek biztosítanak. Ezen szijak nem nyulnak semmit és forrasztásuk oly szilárd, hogy gőz- vagy nedvességben használva, éveken át dolgoznak a nélkül, hogy rongálódnának. Javítások gyorsan és legolesőbban eszközöltetnek. Árjegyzéket és mintákat kívánatra díjmentesen küldök. Országos Magyar Gazdasági egyesület Budapest. (Köztelek.) 265. sz. 884 BIZONYLAT. Krausz József fia Somogy megye marczali gyáro- által az országos magyar gazdasági egyesület elé biralat végett beküldött imprágnált és forrasztott gépszijak a magyar vas-utak gépgyárában és a királyi József műegyetem mechanikai laboratóriumában az országos gazd. egyesület gépészeti szakosztálya részére kiküldött bizottsága előtt szakszerűen megvizsgáltatva, a következő tulajdonok constatáltak: 1-ór Az imprágnálás teljes levén, a szijak mindenütt ott, ahol nedvesség és gőz befolyásának voltak kitéve — a befolyásnak sikeres ellenállottak. 2-ór. Csekély nyulekonysággal bírván, e szijakat kurtítani nagyon ritkán szükséges — úgy hogy az állami gépgyárban 34 napon állandóan működésben tartott két szj közül, — ezen idő alatt csak az egyiket kellett 30 m. ntrtel egyszer megkurtítani. 3-ór. A szijak végeinek a megerősítés melletti öszseforrasztása csekély nyulekonysága mellett előnyösnek mondható — s az öszseforrasztás oly szilárd, hogy □ milliméterenkint 2,50 kgr. terheltesnél a szj elszakadt, de a forrasztás mi változást sem szenvedett. 4-ór. A szijak □ milliméterenkint átlag 2,4 kgr. terheltesét állottak ki. Kelt Budapeston, 1883. márc. 19-én. Az országos magyar gazd. egyesület nevében Korizsmics László s. k. elnök. Kivonat az országos iparegyesület g. áripari szakosztályának 1882. október hó 10-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyvből. 6. pont Krausz József fia marczali gépszijgyáros által bemutatott ragasztott és forrasztott gépszijak, melyeknek tartóssága mellett számos bizonylat mutattatott föl, olesőségük nál fogva is az érdeklő iparosok és iparvállalatok figyelmébe ajánlatnak. Kelt mint fent. Gelléri Mór s. k. szakosztályi jegyző és egyesületi titkár. Bizományi raktár: Boeshán Emil ur vaskereskedésében Zala-Egerszegén.